

Danielpa Qillqan — Pachak chunka tawañiqin libro

Qhipa Miray: Ezequielpa Profecíasqan Hunt'ayninta qhawarichispa, hinaspa 144,000 nisqakunapa Sellakusqanta

Jeff Pippenger
2024-03-03

Kay pachapi, iskay waranqa hukniyoq watapi, septiembre killa chunka hukniyoq p'unchawpi, kimsa kaq llakiypaq chayamunta rikukuq mirayqa, kay pachapa historiannin pim qhipa mirayqa kan. Ezequielmanta pasajepi kay cheqaq kayta takyachiqninqa, Milleritakunaq yachasqankuman hina, chunka sipaskunaq rimay rikch'ayninwan chiqap tinkisqa karqan, chayraykutaq Habacuc iskay kaq capitulowanpas. Chay historiapi, Habacuc iskay kaq capitulopi rikuy, “manaña unaychasqañachu” nisqa, hinaspa octubre killa iskay chunka iskayniyoq p'unchawpi, waranqa pusaq pachak tawa chunka tawa watapi hunt'asqa karqan, Estados Unidos suyupi utqaylla chayamunan Domingo p'unchaw kamachikuyta unanchasqa karqan. Ichaqa Ezequielpa willakuynin, mana ñawpaqman astawan unaychasqa kananpaq rikuymanta nisqanqa, pachak tawa chunka tawa waranqa sellakusqankuq historiapi allin hunt'akusun, chayqa qallarikurqan kimsa kaq llakiypaq chayamunwan, septiembre killa chunka hukniyoq p'unchawpi, iskay waranqa hukniyoq watapi.

Hinaspa Señormi palabran noqaman hamurqan, nispa: Runaq churin, ¿ima rimaymi chayqa qankunapaq Israel hallp'api, nispanku: “P'unchaykunaqa suyaykusqa kachkan, llapa rikuyñataq manataq hunt'akunchu”? Chayrayku paykunaman niy: Kayhinan nin Señor Dios: Kay rimaytaqa tukuchisaqmi, manañataq Israelpi rimaysapa rimay hina apaykachankuchichu. Aswanqa paykunaman niy: P'unchaykunaqa qayllamñan kachkan, sapa rikuy hunt'ayninpas. Israel ayllupiq manañan kanqachu yanqa rikuy, nitaq munaychaq layqay rimaypas. Noqaqa Señorm kani; rimasaqmi, rimasaq palabratataq hunt'akunqañam; manañan aswan suyaykusqachu kanqa. Qankunapa p'unchayni, ay mana kasukuq wasi, palabra rimasaq, hinaspataq ruwasqa, nispa nin Señor Dios. Yapamanta Señormi palabran noqaman hamurqan, nispa: Runaq churin, qhawariy, Israel wasimanta runakunaqa ninku: “Paypa rikusqan rikuyqa achka p'unchaykunapaqmi hamuq, karu tiempo-kunamantaqmi willakunpas.” Chayrayku paykunaman niy: Kayhinan nin Señor Dios: Manan mayqinpas palabraykuna aswan suyaykusqachu kanqa; aswanqa rimasqay palabraqam ruwasqa kanqa, nispa nin Señor Dios. Ezequiel 12:21–28.

Llapa profetakuna qhepa p'unchaykunamanta rimanku, chay “yanqa rikuy” hinaspa “sumaqta sonqochay layqa watukuy” “Israelpa wasin ukhupin” nisqaqa, llulla qhepa paraqmi, huk “thak kay hinaspa allin kawsay” willakuymi, mayqinchus nin: “pay rikusqan rikuyqa achka p'unchaykunapaqraqmi, karu tiempokunamantaq profetizan,” nispa. Kaymi Habacucpa “rimanakuy” nisqanqa, imaraykuchus “yanqa rikuy” apamuqkunaqa “pay rikusqan rikuy” nisqapa contranpi rimanku. Paykuna ninku: “Pay rikusqan rikuyqa achka p'unchaykunapaqraqmi, karu

tiempokunamantataq profetizan.” Thak kay hinaspa allin kawsay willakuypa chaskiqninkunaqa ninku: “p’unchaykuna unayaykuchkan, llapa rikuytaq pantan,” nispá; tukuy hinallataq, manachu payqa 18 julio 2020 p’unchayta willarqan? “Yanqa rikuy” nisqapa chaskiqninkunataqa Ezequielpas reqsichin kapitulumanta ñawpaq iskay versículokunapi.

Señorpa siminpas hamuwarqan ñoqamanpas, nispá: Runa churiy, qanqa tiyanki huk hatun wasipa chawpinpi, mana kasukuk wasipa; paykunaqa ñawiyuqmi qhawanankupaq, ichaqa manam qhawankuchu; rinriyuqmi uyarinankupaq, ichaqa manam uyarinkuchu; imaraykuchus paykunaqa huk mana kasukuk wasim. Ezequiel 12:1, 2.

Tukuy profetakuna hukllam yuyayniyuq kanku, tukuyñataq qhipa p’unchaykunamanta rimanku; hinaspataq Cristoqa, ministerionpa willakuy historiapi, ch’aqwayman yaykuq Judíokunata rimapayaspa, Isaiasta citaspam reqsichirqan chay ch’aqwayman yaykuq Judíokunata—chay p’unchaykunapi Diosmanta qarqusqakuna kasqankuta—ñawiyuq kaspataq mana rikkuq, rinriyuq kaspataq mana uyariq hina. Kunanpas, chay hina kachkaptin, Ezequielqa Laodicea Adventismopa asipayakuyuq qhari runakunatam rimapayashan, kay p’unchaykunapa ch’aqwayman yaykuq Judíonkuna, paykunaqa thak kaymanta qespichisqa kaymanta willakuyta yachachinku qhipa para willakuypa contra. Jesúsqa Paypa Simiyman churakusqan kamachikuykunawanmi pusasqa karqan; chayrayku Paypa willakusqankunapas qhipa p’unchaykunatam rimashan, aswan sut’ita, chay p’unchaykunamantataq aswanqa, mayqen p’unchaykunapin chay ch’aqwayman yaykuq Judíokunata rimapayarqan chaykunamanta.

Chayrayku paykunaman rimani parabolakunapi: rikuspaykuchus mana rikunku; uyarispaykuchus mana uyarinku, nitaq entiendenkuchu. Paykunapiqa hunt’akun Isaiaspá profecían, nisqan: Uyarispa uyarinkichik, ichaqa mana entiendenkichikchu; rikuspa rikunkichik, ichaqa mana reparankichikchu. Kay llaqtapa sonqonqa rumiyapun; rinrinkuqa llaqa uyariypi; ñawinkutataq wichqarqanku; ama imaynachus ñawinkuwan rikunankupaq, rinrinkuwan uyarinankupaq, sonqonkuwan entiendenankupaq, kutirirunankupaq, noqataq hampinaypaq. Ichaqa kusiqa kachun qankunapa ñawikichik, rikusqankurayku; rinrikichikpas, uyarisqankurayku. Cheqaqtapunin niykichik: achka profetakuna, chanin runakunapas, qankuna rikusqaykichikta rikuyta munarqanku, ichaqa manam rikurqankuchu; qankuna uyarisqaykichikta uyariyapas munarqanku, ichaqa manam uyarirqankuchu. Mateo 13:13–17.

Uyarispata, ichaqa mana uyarisqankuchu, rikuspataq mana rikunkuchu nisqa runakunaq rikch’ayninqa, Diospa ñawpaq llaqtan, chinkachisqa kayman apasqa kasqanmanta riqsichiqmi. Chay profetapa rikch’ayninqa, Isaíasqa chay hina kasqanmantam willasqan profecian hunt’asqa kasqanmi. Llapa profetakunawan hina, Isaíasqa, Cristowan kуска, qhepa p’unchaykunamanta rimashan.

Rey Uzías wañusqan watapi, noqaqa Señorta rikurqani tronOMPI tiyashaqta, hanaqman hoqarisqa, ancha hatunchasqa; p’achanpa patanmi templota hunt’arqa. Hananpi serafinkuna sayarqanku; sapa hukninmi soqta raphrayoq karqa: iskaywanqa uyanta pakarqa, iskaywantaq chakin-kunata pakarqa, iskaywantaq phawarqa. Hinaptin huknin hukninta qaparirqan, nispá: Santo, santo, santo, ejércitokunapa Señor ninmi; tukuy hallp’an paypa k’anchayninwan hunt’asqan. Qaparimuqpa vozninraykun punkupa qunqorkuna kuyurirqanku, wasitaq qosñiwan

hunt'akuykurqa. Chaymi noqaqa nirqani: ¡Ay, noqamanta! chinkachisqan ñam kani; map'a simiyoy runa kasqayrayku, map'a simiyoy llaqtapa chawpinpi tiyasqayrayku; ñawiykunawanmi Reyta, ejércitokunapa Señorninta, rikuni. Chaymantataq serafinkunamanta huknin noqaman phawarimurqa, makinpitaq kawsay nina rumi hap'isqa karqa, altar manta tenazawan oqarisqa. Chayta simiyan churaykuwarqa, nispataq: Qhawariy, kayqa simiykikunata llamk'arqanña; hucha mana allin rurasqaykitaqa qechusqanñam, huchaykitaq pichasqanñam. Chaymantapas uyariqani Señorta rimashaqta, nispa: ¿Pitataq kachasaq, pitaq noqaykupaq rinqa? Chaymi noqaqa nirqani: Kaypin kani; kachariway. Paytaq nirqa: Riy, kay llaqtata niy: Uyariychik cheqaqtapuni, ichaqa ama entiendenkichikchu; qhawariychik cheqaqtapuni, ichaqa ama reparankichikchu. Kay llaqtapa sonqonta wirayachiy, rinrintakunata sasachay, ñawinkunatapas wichq'ay; ama ñawinkunawan qhawanankupaq, rinrinkunawan uyarinankupaq, sonqonkuwan entiendenankupaq, kutirikunankupaq, hampisqa kanankupaqpas. Isaías 6:1–10.

Isaías, Ezequiel, hinaspa Cristoqa llapallanku kay qhepa p'unchaykunapi sellakusqakunata reqsisqankum, qhepa paraq tiempo-pi, maypichus qhepa paraq cheqaq willakuyninwan llulla willakuyninwan churanakuy rimasqa kachkan, Habacuc capítulo iskay nisqapa hunt'akusqanman hina. Jesúsqa nisqanman hina, may pachapi kay hunt'akun chay pachapi, chanin runakunaqa parábolakunata “rikunkum”, chayqa profecíapa unanchaqninmi. “Yachaqkunaqa” qhepa paraq profético willakuyninta entiendenkuchkan, ichaqa ch'aqwakuq judíokunawan rikuchisqakunaqa mana rikunkuchu, mana uyariyunkuchu; hinaspa Ezequielman hina, paykunaqa thak kaywan seguridadwan willakuyta apamunku, nispa rimanku profecíakunapa hunt'akusqanqa ancha karu hamuq p'unchaykunapim kanqa. Manaña chay predicciónkunata ñeq'ankuchu; ch'aqwakuq judíokunaqa hamuq Mesíasman predicciónta simillawan yupaycharqanku; ichaqa chay ruwaytaqa ancha karu hamuq p'unchaykunaman churaykurqanku. Chaywanpas Jesúsqa bendiciónta willarqan paykunapaq mayqenkunachus pacha tiempollankupa profético willakuyninta “rikunqaku” chaykunaman.

Cristopa p'unchayninpi chaymi karqa bautizakusqanman chayamurqan willakuy, Santo Espíritu uraykamusqan hina. Bautizakusqanpi Santo Espíritu uraykamusqanmi ñawpaqchasqa rikch'ay karqa Apocalipsis chunka kaqpi angilpa uraykamusqanpaq, agosto 11, 1840 watapi. Ima historiapias chay divina uraykamuyqa chay p'unchaypa kunan chiqaq willakuynin chayamunanta señalasqanmi karqa; Jesuspaqa wañusqanmantawan kawsarimusqanmantawan willakuy karqa, bautizakusqanwan rikuchisqa hina. Milleritakunapaqqa Islammanta willakuy karqa, ñawpaq hinaspa iskay ñak'ariykunaq, pacha-profecíapa pruebay willakuyninta takyachiq. Iskay historiakunaqpas tupanku qhepa paraq pruebay willakuynin chayamunwan, septiembre 11, 2001 watapi. Chayraykun Hermana White kayta qillqarqan:

“1840–1844 watakunapi qusqa llapa willakuykunaqa kunanmi kallpachisqa kanan, achka runakuna chinkasqa kashaqtin. Chay willakuykunaqa llapa iglesiakunamanmi rinan.

“Cristoqa nirqan: ‘Kusisqan kachun ñawiykikuna, rikunkumanta; hinallataq rinriykikuna, uyarinkumanta. Cheqaqtapuni niykichikman: achka profetakuna, hinaspa cheqan runakuna, munarqanku qankuna rikushasqaykichikta rikuspa, ichaqa mana rikurqankuchu; hinaspa qankuna uyarishasqaykichikta uyarispa, ichaqa mana uyarirqankuchu’ [Mateo 13:16, 17].

Kusisqan kachun ñawikuna, 1843 watapi hinaspa 1844 watapi rikusqa kaqkunata rikurqanku chaykuna.”

“Willakuyqa qusqasqa karqan. Chaymantaqa mana unaychay kananmi chay willakuyta yapamanta willakuypi, pacha señalkuna hunt’akuchkanku rayku; tukukuypi llamk’anaqa ruwasqa kananmi. Hatun llamk’ayqa pisilla pachapi ruwasqa kanqa. Diospa kamachisqanman hina, chayraqmi huk willakuy qusqasqa kanqa, hinaptinmi sinchi qapariyman wiñanqa. Chaypacham Danielqa suertinpi sayarinqa, testimoniunta qunanpaq.”

“Ñuqanchik iglesia-kunapa yuyaychakuyñinqa rikch’achisqa kanan tiyan. Kay pachap historiankunapi aswan hatun ruwaypa linderonpi sayashanchik, hinaspa Satanásqa ama Diospa llaqtanpa contran atiyuniyuchu kanan, puñuyman urmachinampaq. Papacíaqa atiniyninwan rikuringa. Llapanmi kunan rikch’arinanku hinaspa Qelqa-kunata mask’ananku, imaraykuchus Diosqa cheqaq kasuqninkunaman reqsichinqa ima kaqtaq qhepa p’unchaykunapi kananpaq. Señorpa siminqa llaqtanman kallpawan hamunan tiyan....”

“Kaymi churashqa karqan ñoqaman—ñuqanchik puñuchkashanchikta, hinaspa watukusqanchik p’unchayta mana yachasqanchikta. Ichaqa Diospa ñawpaqenpi humillasun chayqa, tukuy sonqowan Payta mask’asun chayqa, payqa tarisqa kanqa ñuqanchikmanta.” Manuscript Releases, volume 21, 436–438.

Kay pacha chiqaq willakuywan, Mesíasqa willakuyninmi Cristopa historiampi rikuchisqa hina, hinallataq 1840 manta 1844 kama chiqaq kay pacha willakuywan, qhipa p’unchaykunaman rikuchin, maypichus Milleritakunapa willakuynin kutimunqa. Chay historiakunapi rikuchisqa runakuna, mana atispa “rikuyta, uyariytapas”, “mana reqsinku watukusqa kasqankumanta p’unchayninta.” Isaías ñawpaq kutita qhawachiptin qheqaq para qhipa tamyapa llulla willakuynin apaqkunamanta, qhawanku, ichaqa mana qhawankuchu, chay pachata señalaspa willan mayqan pachapi kay tiempo qallarin, chay tiempo, mayqanmanta Hermana White nirqan: “Diospa churasqan willakuy, hatun qapariyman wiñanqa.” “Diospa churasqan” sut’inchin huk sapaq pachata maypichus willakuy chayamunan karqa, hinaspa Isaías qanchis suyuq soqtayuy t’aqapi, kinsa kaq versículopi, Isaías chay pachata sut’ita rikuchin.

Huknin hukninman waqaychanakuspa nirqan: Santo, santo, santo, tukuy atiyuniyuy Señor-mi; tukuy kay pacham hunt’asqa kashan paypa hatun k’anchayninwan. Isaías 6:3.

Paní Whiteqa rikuchinmi, may pachapi angelkuna huknin hukninman qaparispa ninku: “Santo, Santo, Santo”, chay pasajepi maypichus Isaías rikuchin chaykunata ñawiyuy kaspankupas rikunku, ichaqa mana rikunkuchu, chayqa 11 septiembre 2001 watapi hunt’akun.

“Paykuna [angelkuna] hamuq p’unchawkunata qhawaspanku, maypachachus tukuy kay pachaqa Hananpaq k’anchayninwan hunt’asqa kanqa, chay atipaq yupaychay taki hukmanta hukman kutichisqa uyarisqa sumaq takiywan: ‘Santo, santo, santo, Señor de los Ejércitosmi.’ Paykunaqa Diosta hatunchaspa tukuy sunquwan kusisqas kashanku; hinaspa Ñawpaqninpi, allinchasqan asikuynin uranpi, mana imatapas astawan munankuchu. Rikch’ayninta apaspa, servicionninta ruwaspa, hinaspa payta yupaychaspa, aswan hatun munayninkuqa hunt’asqaña kachkan.” Review and Herald, December 22, 1896.

2001 watapi septiembre killapa 11 p'unchawpi pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa sellasqan qallarikurqan, qhipa paraqa ch'iqchiyta qallarikurqan, Habacucpa rimanakuynintaq qallarikurqan chunka sipaskunapa willakuynin kutimuchkasqanpi. Chay pachapin Ezequielpa profecían hunt'asqa k'anchayninman chayarqan. Profétic Simiqa manaña unaychasqachu kanqa, hinaspa 2001 watapi septiembre killapa 11 p'unchawta riksiq mirayqa kay pachapa qhipa mirayninmi, Adventismopa tukukuyninpi rikuyqa Cristopa iskay kuti hamuyninpi probación wisq'akuyta willakusqanrayku. Kay chiqaq kayninpaq iskay kaq testigotaqa Lucas qelqapi, iskay chunka hukniyuq capítulope tarisun.

Cheqaqmi niykichis: Kay mirayqa mana tukukunqachu llapa kaykuna hunt'akunan kama. Hanaq pacha, kay pacha ima pasakunqapuni; ichaqa simiykunaqa manam hayk'aqpas pasakunqachu. Lucas 21:32, 33.

Lucas qhelqa iskay chunka hukniyuqpi Jesusqa kay pachapa willakuy puchukaypa qhipa mirayninta reqsichin. Chayraqmi payqa Jerusalén llaqtapa thunisqanmanta, watapi qanchis chunka (70) nisqanmanta qallarispa, Millerita historiakama mast'arisqa huk ñawpaq rikuchiya qorqan. Chaymantataqmi payqa profetisqa historiata chiqanta reqsichiy willakuymanta llusqispa, huk yachachina willakuyta rikuchin, chaymi sut'ita kutichispa hinaspa astawan hatunchaspa paypa rikuchisqan profetisqa historiata nisqanman kutichin. Chhaynataqmi payqa kikin willakuyrayku iskay ukhupi testigokunata qorqan, hinaspataqmi tukukuyninpi reqsichirqan chay “miray” kay ruwasqakunata rikusqaqa paypa kutimuyinkama kawsananta; chayraykutaq contexto nisqanman hina reqsichin chay mirayta, mayqenchus pachak tawa chunka tawa waranqa runakunawan sut'inchasqa kachkan.

Pachak tawka tawa chunka tawa waranqa sellakusqankupa willakuyninqa qhipa miraymi, paykunataq mana wañuyta mallinkuñachu, hanaq pacha kay pachawan kuska chinkaripunankupachapi kawsaspapas.

Ichagaqa p'unchawqa suwa hina tutapi hamunqa; chay p'unchawpitaq hanaq pachaqa hatun qapariyninwan chinkapunqa, imakunapas chaypi kaqkunaqa nina ruphaywan chullukunqa, kay pachapas, ukhunpi llapa rurasqakunawan kuskaqa, ruphasqa tukukunqa. Chhayna llapa kaykuna chinkachisqa kanan kaptinqa, imayna runakuna kananmi qankunaqa llapa santo puriypi hinaspa Diosta manchakuypi, Diospa p'unchawnin hamunanta suyaspa hinaspa utqayachispa, maypichus hanaq pacha nina rawraypi chinkachisqa kanqa, imakunapas nina ruphaywan chullukunqa? 2 Pedro 3:10–12.

Cristopa iskay kutimusaqninqa Cristopa t'ikrasqa rikuchikuyninpi sut'ichisqa karqan.

“Moisés, tikrasqay t'ikanapa urqu patapi, Cristopa huchamanta wañuymantapas atipayninpa testigon karqa. Payqa chaykunata reqsichirqan, pikunachus allinkunaq kawsarimuyinpi p'ampamanta lloqsimunqaku chaykunata. Elías, mana wañuyta rikuspalla hanaqpachaman apasqa karqan, chaykunata reqsichirqan, pikunachus Cristopa iskay kutin hamuyninpi kay pachapi kawsashaqkuna kanqaku, hinallataq ‘huk ratullapi, ñawi chapllayllapi, qhipa waqra waqyamunanpi’ tikrasqa kanqaku; maypachachus ‘kay wañuq kayqa mana wañuq kayta p'achakunan tiyan,’ hinallataq ‘kay ismuy atiyqa mana ismuy atiyta p'achakunan tiyan.’ 1

Corintios 15:51–53. Jesúsqa hanaqpacha k'anchaywan p'achasqa karqa, imaynachus rikurinqa 'iskay kuti, mana huchawan, salvacionpaq' hamuspa. Payqa hamunqa 'Taytanpa llipinnaq k'anchayninpi santo angelkunawan kуска.' Hebreos 9:28; Marcos 8:38. Qespichipqa discípulokunaman nisqan kunan hunt'asqa karqa. Chay urqu patapi hamuq llipinnaq qhapaq suyu uchuychasqa hinallapi rikuchisqa karqa,—Cristo Rey, Moisés kawsarimuq santokunapa rantinpi, Elías taqeykusqa kaqkunapa rantinpi." El Deseado de Todas las Gentes, 421.

Elías, mana wañusqa, pachak tawa chunka tawa waranqa mana wañuqkunata rikuchin, Moisés-taq wañuqkunata rikuchin. Qhipa p'unchaykunapi iskay clase runakuna qanchis kaq Apocalipsis capítulo nisqapi rikuchisqa kanku, pachak tawa chunka tawa waranqa hina, hatun achka runa tanta hinallataq. Soqta kaq Apocalipsis capítulo nisqapi pichqa kaq sello kicharisqa kaptin, tutayay p'unchaykunapi papadoq wañuchisqan runakuna yurac p'achakuna qusqa kanku.

“Hinaspa pichqa sellota kicharisqanmantataq, altar urapi rikurqani Diospa siminrayku wañuchisqakunap, hinaspa hap'ipakusqanku willakuyninrayku wañuchisqakunap almanakunata; paykunaga hatun qapariyniyuqmi waqyarirqanku, nispá: Hayk'aqkama, Apu, Chuya, Cheqaq, mana juzganki, manañataq yawarniykuta kutichinki kay pachapi tiyaqkunamanta? Hinaspa sapa hukninkuman yuraq p'achakuna qosqa karqan [Chuyataq santo nisaqñam karqanku]; hinaspataq paykunaman nisqa karqan, aswan pisillaraq p'unchawkama samariychis, suyaychis kamachimasinkupas, wawqinkupas, paykuna hina wañuchisqa kananpaq kaqkuna hunt'akunan kama' [Apocalipsis 6:9–11]. Kaypi Juanta rikuchisqa karqan manam chay pachallapi cheqaq kasqantaqa, aswanqa hamuq pacha tiempopi kananpaq kaqkunatam.” Manuscript Releases, volume 20, 197.

Llaki wañuchisqakuna tapukushaniku maypitaq Dios paykunapa wañuchisqa kayninta huchachafta kutichinqa. Huk llaki wañuchisqa runaqa Jesúsqa iñiyniyuq karqa manaraq wañuchisqa kashaqtin, chay kikin iñiypa rikuchikuyninmi papado-ta payta wañuchinankupaq kallpachafta. Yurac p'achakuna Cristo-pa chanin kayninta rikuchin, ichaqa kay wañuchisqa almasman qosqa yurac p'achakunaqa wañuchisqa kayninkumanta qhepamanta qosqa karqa. Chay p'achakunaqa llaki wañuchisqa kaypa unanchaqtinmi, mana Cristo-pa chanin kayllachu. Huk llaki wañuchisqa runaqa Cristo-pa chanin kay p'achantaqa ñawpafta hap'in manaraq wañuchisqa kashaqtin. Apocalipsis qanchispi hatun achka runakunaqa yurac p'achakunata qosqa kanku, chayhinaqa hamuq Domingo kamachikuy yawar wañuyninpi wañuqkunata rikuchin. Chayrayku pachak tawa chunka tawa waranqakuna Elíaswan rikuchisqa kanku, Señorpi wañuq sapaq iñiqkunañataq Moiséswan transfiguración orqopi rikuchisqa kanku.

Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaqa wañuyta mana tarikuq miraymi kanku, chaymi Cristo rimarisqan miray kanku, Lucas qelqapi iskay chunka hukniyuq kapituluypi, hanaq pacha kay pachawan chinkaptinraq kawsachkanku.

Kay yachayta qatikuqkunata hamuq qillqapi rikuchisunchik.

“Abelpa wañuchisqanqa ñawpaq kaq rikuchiy karqa chay chikniykunamanta Diospa rimarisqan, mayqenchus kananmanta amarqa mach'aqwaywan warmipa mirayninwan—Satanáswan paypa runankunawan, Cristowan payta qatikuqkunawan ima. Runapa huchanrayku, Satanásqa runa aylluta kamachiya atiparqan; ichaqa Cristoqa paykunata

yanapanqa paypa yugonta wijch'upunanpaq. Mayk'aqpas, Diospa Corderonpi iñispa, huk alma hucha sirviyta saqerun, Satanásqa phiñakuyninqa hap'irin. Abelpa k'anchay sapaq kawsayninqa Satanásqa nisqanta qhawachirqa mana chiqaq kasqanta: runaqa mana atisqanchu Diospa kamachikuyninta waqaychayta nisqanta. Caín, millay kaqpa espirituwan kuyuchisqa kaspá, Abelta mana kamachiyta atisqanta rikuspá, sinchita phiñaspa kawsayninta tukuchirqa. Hinallataq maypichus kanman wakin, Diospa kamachikuyninpa chanin kayninta amachanankupaq sayaqkuna, chaylla espiritu paykunapa contranpi rikurinqa. Chayqa chay espiritu, tukuy pachakunapi, Cristopa disipulonkunaq contranpi estacata sayachiq, nina rawray qututa hap'ichiq. Icháqa Jesuspa qatikuqninkunaman mast'arisqa sinchi qharqoykunataqa Satanáswan paypa ejercitonmi hatarichin, imaraykuchus payta mana atinkuchu paykunaq kamachiyninman kumuykuchiyta. Chayqa atipasqa awqapa phiñakuyninmi. Jesuspaq sapa mártirpas atipaq hina wañusqa. Profeta nin: "Payta atiparqanku ['ñawpa mach'aqway, diablo sutiyaq, Satanás sutiyaq'] Corderopa yawarninwan, hinaspa paykunaq testimoniomanta rimayninwan; wañuykamaqa manan kawsayninkutapas munakurqankuchu." Apocalipsis 12:11, 9." Patriarcas y Profetas, 77.